

บทที่ 6

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

คู่มือการจัดวางระบบการควบคุมภายใน และการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง จัดทำขึ้นโดยยึดถือระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544
2. แนวทางการจัดวางระบบการควบคุม ภายในและการประเมินผลการควบคุมภายในของสำนักงานงานตรวจเงินแผ่นดิน
3. แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)

มาตรฐานของกระบวนการ

มาตรฐานของกระบวนการจะใช้ระยะเวลาการดำเนินงานและวิธีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 และแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มากำหนดเป็นมาตรฐานของกระบวนการ

เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบการและการประเมินผลการควบคุมภายใน
2. แบบเครื่องมือการประเมินการควบคุมภายในต่าง ๆ เช่น
 - ตารางแผนการดำเนินงาน
 - แบบประเมินต่าง ๆ
 - แบบสอบถามการควบคุมภายใน
 - การประชุมและระบุประเด็นในการระดมสมอง
3. รายงานผลการสอบทานและประเมินผลการควบคุมภายใน

ขั้นตอน	กฎหมาย/มาตรฐาน	เอกสาร/หลักฐาน
1. การจัดวางระบบการควบคุมภายใน 1.1 กำหนดผู้รับผิดชอบ 1.2 กำหนดขอบเขตงานที่จะประเมินของแต่ละส่วนงาน 1.3 ประเมินการควบคุมภายในของแต่ละส่วนงาน 1.4 จัดทำแผนการปรับปรุงและรายงานการควบคุมภายใน 1.5 จัดวางระบบ/ปรับปรุงการควบคุมภายใน	1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 5 กำหนดให้หน่วยรับตรวจจัดวางระบบการควบคุมภายในให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ระเบียบมีผลใช้บังคับ 2. แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายในของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 3. ฐานข้อมูลที่สนับสนุนการออกแบบระบบการควบคุมภายใน	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบการควบคุมภายในพร้อมระบุอำนาจหน้าที่ 2. หลักฐานการทบทวนภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานระดับหน่วยรับตรวจและระดับกิจกรรมที่สำคัญ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหาร ความเสี่ยงและกิจกรรมการควบคุม กำหนดผู้รับผิดชอบประเมินระบบการควบคุมภายใน และวิธีการติดตามประเมินผล 3. หนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
2. การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน 2.1 ขึ้นเตรียมการ 2.2 กำหนดงานในความรับผิดชอบของส่วนงานย่อยออกเป็นกิจกรรม/งาน 2.3 จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผล 2.4 ดำเนินการประเมินผลการควบคุมภายใน	1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 5 กำหนดให้หน่วยรับตรวจประเมินระบบการควบคุมภายในที่หน่วยงานจัดวางไว้แล้ว 2. แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน 3. ฐานข้อมูลที่สนับสนุนการดำเนินการ	1. คำสั่งแต่งตั้งพร้อมระบุอำนาจหน้าที่ 2. แนวทางการประเมินผลการควบคุมภายในในภาพรวม 3. ช่องทางการสื่อสาร เช่น การจัดอบรมสัมมนา หนังสือข้อความเข้าใจ หนังสือเวียนหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติในการประเมินผลเกี่ยวกับการควบคุมภายใน 4. มีการกำหนดกิจกรรม/วัตถุประสงค์ไว้ในแบบ ปย.2 5. แบบประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน 6. ตารางแผนการดำเนินงาน 7. การประชุมและระบุประเด็นในการระดมสมอง ฯลฯ 8. รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน 9. รายงานการประเมินตามแบบสอบถามการควบคุมภายใน 10. รายงานการประเมินตามแบบประเมินความเสี่ยงเพื่อการควบคุม

ขั้นตอน	กฎหมาย/มาตรฐาน	เอกสาร/หลักฐาน
3. การจัดทำรายงาน 3.1 การจัดทำรายงานระดับกระทรวง 3.2 การจัดทำรายงานระดับหน่วยรับตรวจ 3.3 การจัดทำรายงานระดับส่วนงานย่อย	1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 กำหนดให้หน่วยรับตรวจจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน ต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (ภายใน 90 วัน หลังสิ้นปีงบประมาณ) 2. แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2522 เป็นต้นไป กำหนดให้หน่วยรับตรวจจัดส่งรายงานให้กระทรวงปีละ 2 ครั้ง คือรายงานระหว่างปี (รอบ 6 เดือน) และรายงานประจำปี (รอบ 12 เดือน) 3. ฐานข้อมูลที่สนับสนุนการดำเนินงาน	<u>รอบ 12 เดือน</u> (ภาพรวมกระทรวง) 1. รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.2) 2. รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.3) 3. หนังสือรับรองการประเมินการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.1) 4. รายงานผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง (แบบ ปส.) <u>รอบ 6 เดือน</u> (ภาพรวมกระทรวง) - รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปอ.3) <u>รอบ 12 เดือน</u> 1. รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.2) 2. รายงานแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.3) 3. หนังสือรับรองการประเมินการควบคุมภายใน (แบบ ปอ.1) 4. รายงานผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในกรม (แบบ ปส.) <u>รอบ 6 เดือน</u> - รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปอ.3) <u>รอบ 12 เดือน</u> 1. รายงานผลการประเมินและการปรับปรุงการควบคุมภายในของส่วนงานย่อย (แบบ ปย.1)

ขั้นตอน	กฎหมาย/มาตรฐาน	เอกสาร/หลักฐาน
		. รายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ปย.2) รอบ 6 เดือน - รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปย.2)

การจัดเก็บข้อมูลและการเข้าถึงเอกสาร

1. การจัดเก็บ

ชื่อเอกสาร	สถานที่เก็บ	ผู้รับผิดชอบ	การจัดเก็บ	ระยะเวลา
1. ระเบียบ แนวปฏิบัติ หนังสือสั่งการฯ	- ส่วนงานย่อย - หน่วยรับตรวจ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดวางระบบ/คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง	เอกสาร	5 ปี
2. เอกสาร/หลักฐานการจัดวางและประเมินระบบการควบคุมภายใน เช่น คำสั่ง แบบสอบถาม แบบประเมิน รายงานการประชุม ฯลฯ	- ส่วนงานย่อย - หน่วยรับตรวจ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดวางระบบ/คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง	- เอกสาร/ซีดี - จัดเก็บโดยเรียงตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน	3 ปี
3. รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน -	- ส่วนงานย่อย - หน่วยรับตรวจ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดวางระบบ/คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง	- เอกสาร/ซีดี - จัดเก็บโดยเรียงตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน	4 ปี
4. รายงาน การติดตามประเมินผล การควบคุมภายใน	- ส่วนงานย่อย - หน่วยรับตรวจ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน/คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง	- เอกสาร/ซีดี - จัดเก็บโดยเรียงตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน	4 ปี
5. เอกสารการเผยแพร่สื่อสาร	- ส่วนงานย่อย - หน่วยรับตรวจ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดวางระบบ/คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง	- เอกสาร/ซีดี - จัดเก็บโดยเรียงตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินงาน	1 ปี

2. ผู้มีสิทธิเข้าถึง

เอกสารลำดับที่ 1-3 ผู้มีสิทธิคือ ผู้บริหาร คณะกรรมการ/คณะทำงาน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดวางและประเมินผลการควบคุมภายใน ผู้รับผิดชอบทั่วไป และเจ้าหน้าที่ทุกระดับในหน่วยงาน

ระบบการติดตามและประเมินผล

ด้าน	ตัวชี้วัด (Indicators)	ค่า/เกณฑ์ การวัด (Benchmark)
ปริมาณ	จำนวนหน่วยงานที่จัดวางระบบฯ	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของส่วนงานย่อยทั้งหมด
คุณภาพ	ผู้บริหารพอใจในระบบ	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
เวลา	เวลาในการจัดส่งรายงานเป็นไปตามกำหนด	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของส่วนงานย่อยทั้งหมด
ต้นทุน	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	เป็นไปตามแผนหรือต่ำกว่าแผน